

Anexa nr. 1 la ordinul ministrului educației și cercetării nr. 5006 / 14.10.2004

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU CURRICULUM

PROGRAMĂ ȘCOLARĂ PENTRU CLASA A IX-A
CICLUL INFERIOR AL LICEULUI

INTERDEPENDENȚE FUNCȚIONALE
ÎN RELAȚIA OM-FORMĂ-AMBIENT

[CURRICULUM DIFERENȚIAT]

Filiera vocațională, profil artistic
Specializările: Arte ambientale, Arhitectură, Design

Aprobat prin Ordin al Ministrului
nr. 5006/ 14.10.2004

București, 2004

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

privind elaborarea programelor școlare pentru clasele a IX-a și a X-a

Programele școlare pentru clasele a IX-a și a X-a, documente reglatoare componente ale curriculumului național au fost elaborate în conformitate cu:

- asumarea de către România a *Planului detaliat de lucru asupra obiectivelor sistemelor educaționale și de formare profesională din Europa*, ratificat de Consiliul European de la Barcelona, în 2002, și a *Declarației miniștrilor europeni ai educației și formării profesionale și a Comisiei Europene cu privire la consolidarea cooperării europene în formarea profesională – „Declarația de la Copenhaga”*, convenită la Copenhaga în 2002;
- obiectivele actuale ale reformei învățământului din România vizând finalitățile, curriculumul și structura învățământului obligatoriu stabilite în conformitate cu prevederile Legii învățământului nr. 84/1995, republicată, cu modificările și completările ulterioare și ale Legii nr. 268/2003 pentru modificarea Legii învățământului nr. 84/1995;
- nevoia de adaptare a curriculumului național la schimbările din structura învățământului preuniversitar: apartenența claselor a IX-a și a X-a deopotrivă la învățământul obligatoriu și la cel liceal;
- valorificarea experienței pozitive privind proiectarea curriculumului pentru învățământul liceal pornind de la competențe ca achiziții finale al învățării, prin care se asigură accentuarea dimensiunii acționale în formarea elevilor.
- rolul și statutul disciplinelor școlare, stabilite în planurile cadru de învățământ aprobate prin ordinul ministrului educației, cercetării și tineretului nr. 5723/ 23.12.2003.

Structurarea noilor planuri cadru de învățământ pentru clasele a IX-a și a X-a pe componentele **trunchi comun** și **curriculum diferențiat** determină organizarea, la nivelul programei școlare, a ofertei educaționale centrale în competențe și conținuturi ale învățării prezentate distinct, pentru fiecare dintre aceste componente.

În aceste condiții, noile programe școlare pentru clasele a IX-a – a X-a au următoarea structură:

- **Notă de fundamentare**, elaborată în scopul prezentării relației dintre programele școlare pentru clasele a IX-a și a X-a și documentele de politică educațională și curriculară pe care acestea se fundamentează;
- **Notă de prezentare**, în care se detaliază rolul disciplinei de învățământ și statutul specific al acesteia în cadrul curriculumului național, precum și contribuția disciplinei de învățământ la cele opt domenii de competențe cheie stabilite la nivel european;
- **Competențe generale**, cu un nivel accentuat de complexitate, definite pe o disciplină de învățământ sau, după caz, pe o categorie de discipline de învățământ, pentru a evidenția achizițiile finale de învățare ale elevilor la sfârșitul învățământului obligatoriu și/ sau pentru a orienta pregătirea de specialitate a acestora;
- **Valori și atitudini**, finalități de natură axiologică, urmărite prin studiul disciplinei, definite pentru învățământul liceal;
- **Competențe specifice – conținuturi**, nucleul funcțional al programei școlare, definit pentru fiecare an de studiu;
- **Sugestii metodologice**, elaborate pentru a orienta proiectarea demersului didactic adecvat competențelor, valorilor și atitudinilor prevăzute în programele școlare.

NOTĂ DE PREZENTARE

Disciplina *Interdependențe funcționale în relația om-formă-ambiant* face parte din curriculum-ul diferențiat pentru învățământul liceal, filiera vocațională, profil artistic și se adresează elevilor de la specializările Arhitectură, Arte ambientale, Design – dispunând de un buget de timp de o oră pe săptămână.

Preocuparea omului pentru frumos, și pentru confort, a evidențiat în timp relații de interdependență între estetic și funcțional, determinând apariția conceptelor de mediu, ambient, habitat, obiect, care astăzi guvernează numeroase aspecte ale vieții cotidiene.

Parcursul acestui curriculum oferă oportunități de dezvoltare elevilor cu aptitudini atât pentru domeniile artistic-expresive, cât și cele științifice. Noțiunile specifice sprijină conștientizarea timpurie a impactului pe termen lung al artelor ambientale asupra societății și asupra mediului. Această responsabilizare a elevului duce la necesitatea unei abordări curriculare sistematice și gradate, adecvate atât specificului dezvoltării elevilor, cât și complexității domeniului.

COMPETENȚE GENERALE

1. Utilizarea elementelor de limbaj plastic
2. Transpunerea elementelor din spațiul real, obiectiv, în spațiul plastic
3. Exprimarea plastică, utilizând materiale, instrumente și tehnici specifice

VALORI ȘI ATITUDINI

- Motivația pentru însușirea limbajului plastic și pentru inițierea în utilizarea metodelor de analiză formală și funcțională
- Manifestarea interesului pentru realizarea operelor de artă plastică, decorativă și ambientală
- Manifestarea inițiativei în aprecierea critică a operei de artă (compararea propriului punct de vedere cu părerile celorlalți)
- Disponibilitatea pentru perceperea universului real, obiectiv, și pentru transpunerea acestuia în limbaj convențional
- Motivația pentru ocrotirea și punerea în valoare a patrimoniului artistic național și universal
- Disponibilitatea pentru cultivarea capacităților estetice ca fundament pentru participarea la viața culturală
- Manifestarea interesului pentru aprofundarea sistematică a diverselor forme de expresie ale artelor vizuale

COMPETENȚE SPECIFICE ȘI CONȚINUTURI

1. Utilizarea unor elemente de limbaj plastic, pentru realizarea unor reprezentări vizuale

Competențe specifice	Conținuturi
1.1. Analizarea comparativă a unor structuri organice și anorganice, în vederea valorificării lor ca modele funcționale sau formale	- Structuri organice și anorganice – surse ale constituirii viziunii creativ-funcționale
1.2. Selectarea structurilor organice și anorganice, după criteriul formei și al funcționalității	- Imaginea ca sursă de informație pentru constituirea viziunii creativ-funcționale fundamentate senzorial, emoțional sau rațional-descriptiv

2. Transpunerea elementelor din spațiul real, obiectiv, în spațiul plastic, în sistem convențional

Competențe specifice	Conținuturi
2.1. Realizarea de schițe analitice ca modalitate de reprezentare a aspectelor structurale și funcționale ale realității	- Structuri cu valențe funcționale și estetice
2.2. Operarea cu elemente de ergonomie, în analiza relației om-formă-ambient	- Caracteristici ergonomice ale spațiului ambiental și ale obiectelor funcționale - Rolul luminii și al culorii, în context funcțional și/sau ambiental

3. Exprimarea formelor, utilizând materiale, instrumente și reguli specifice reprezentărilor convenționale

Competențe specifice	Conținuturi
3.1. Utilizarea relațiilor armonice în configurarea structurilor funcționale	- Relații armonice consacrate, în configurarea structurilor cu caracter funcțional („secțiunea de aur”, „șirul lui Fibonnacci” etc.)

Conținuturile învățării

- Structuri organice și anorganice – surse ale constituirii viziunii creativ-funcționale
- Imaginea ca sursă de informație pentru constituirea viziunii creativ-funcționale fundamentate senzorial, emoțional sau rațional-descriptiv
- Structuri cu valențe funcționale și estetice
- Caracteristici ergonomice ale spațiului ambiental și ale obiectelor funcționale
- Rolul luminii și al culorii, în context funcțional și/sau ambiental
- Relații armonice consacrate, în configurarea structurilor cu caracter funcțional („secțiunea de aur”, „șirul lui Fibonnacci” etc.)

SUGESTII METODOLOGICE

În parcurgerea conținuturilor specifice disciplinei *Interdependențe funcționale în relația om-formă-ambient* se va urmări îmbinarea exercițiului individual cu demonstrația practică și cu explicația. Toate demersurile metodologice vor fi dublate de conversația euristică, în scopul asigurării *feed-back*-ului, precum și cu exemplificări din materialul documentar. Se vor avea în vedere următoarele tipuri de activități:

- schițe și studii bionice;
- schițe și studii după structuri funcționale existente;
- exerciții creative pe baza unor principii teoretice din matematică și din fizică;
- analiza unor modele de structuri arhitecturale de interior și de exterior.